

Jönköpings kommun

Granskning av delårsrapport 2014-08-31

Oktober 2014

Pernilla Rehnberg och Elvira Hendeby

Innehåll

Sammanfattning	1	2. Granskningsresultat	5
Uppdrag och Bakgrund	1	2.1 Måluppfyllelse	5
Revisionsfråga	1	2.1.1 Är de finansiella målen uppfyllda?	5
Underliggande revisionsfrågor	1	2.1.2 Är de verksamhetsrelaterade målen uppfyllda?	6
Revisionskriterier	1	2.2 Väsentliga balanskonton stäms av regelbundet	10
Svar på revisionsfrågan	1	2.3 Noteringar från väsentliga balansposter	10
Iakttagelser	1	2.4 Resultatanalys	13
Rekommendationer	2	2.4.1 Jämförelse mot föregående period	13
		2.4.2 Jämförelse budget mot prognos	14
1. Inledning	3	2.4.3 Kostnader för väsentliga nämnder och verksamheter	14
1.1. Uppdrag och bakgrund	3	2.5 Efterlevnad av regelverk	16
1.2. Revisionskriterier	3		
1.3. Avgränsning	4		
1.4. Metod	4		

Sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2014, som enligt 8 kap. 20 a § Kommunallagen skall behandlas av fullmäktige, är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionsfråga

Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål kommunfullmäktige beslutat. Har kommunstyrelsen tillfredsställande rutiner och kontroller för bokslutsprocessen i samband med upprättande av delårsrapporten?

Underliggande revisionsfrågor

- ✓ Är de finansiella målen uppfyllda?
- ✓ Är de verksamhetsmässiga målen uppfyllda?
- ✓ Kontroll av att väsentliga balanskonton stäms av regelbundet.
- ✓ Genomföra en total avstämning av väsentliga balansposter (anläggningstillgångar, kundfordringar, aktier och andelar, leverantörsskulder, semesterlöneskuld, moms).
- ✓ Genomför en resultatanalys baserat på utfall föregående år och budget. Analysen omfattar dels totala resultatet och dels kostnaderna uppdelade per nämnd.

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- ✓ Kommunallagen
- ✓ Kommunala redovisningslagen
- ✓ God revisionssed för kommunal verksamhet.

Svar på revisionsfrågan

I delårsrapporten redovisas de finansiella- och verksamhetsmålen samt en utvärdering av måloppfyllelse.

Samtliga fem beslutade finansiella mål har uppnåtts.

Gällande de verksamhetsmässiga målen är flertalet av dem inte mätbara under löpande år. Av totalt 33 mål är 11 mål mätbara. Av de mätbara målen har 6 mål uppnåtts. Vi har noterat att ett stort antal verksamhetsmål inte är mätbara under löpande år och därför inte presenterade i delårsrapporten. Det går därför inte att utvärdera om utfallet av de verksamhetsmässiga målen är förenliga med vad kommunfullmäktige har beslutat. Vi rekommenderar att målen utvecklas så att de i större utsträckning är möjliga att mätas och presenteras under år. Det skulle medföra att delårsrapporten utgör ett bättre beslutsunderlag.

Baserat på vår granskning bedömer vi att kommunen i allt väsentligt har tillfredsställande rutiner och kontroller för bokslutsprocessen i samband med upprättande av delårsbokslutet.

Iakttagelser

Kommunen har ett åtagande att sluttäcka avfallsdeponin i Hult. Per den 31 augusti 2014 uppgår avsättningen till ca 71 mkr. Vi har noterat att beräkningen av avsättningen är beroende av flertalet osäkra parametrar och framtidsbedömningar. Kommunen bedömer sitt ställningstagande vara bästa möjliga per rapportdatum. Vår bedömning är att avsättningens storlek kan vara osäker.

Rekommendationer

Enligt kommunens rutinbeskrivning ska samtliga balansposter stämmas av i samband med delårsbokslutet och avstämningen ska dokumenteras. Vid vår kontroll av avstämningsläget noterades att samtliga avstämningar inte är dokumenterade och därför inte möjliga att verifiera i efterhand.

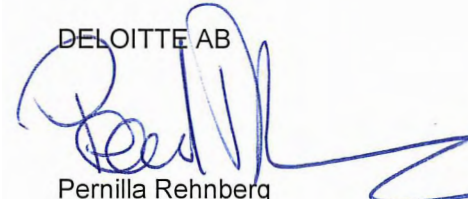
Vi rekommenderar att kommunen säkerställer att avstämning sker för samtliga poster.

Vi har noterat att färdigställandegraden avseende investeringar är låg. En låg färdigställandegrad kan indikera att de planerade investeringarna inte kommer kommuninvånarna till del i den takt som är beslutat.

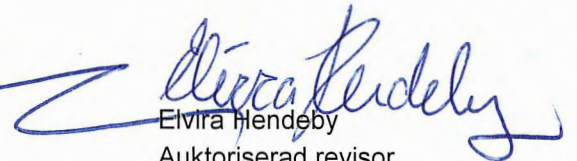
Vi rekommenderar kommunen att se över rutinen för investeringsbudgetering så att budget bättre återspeglar det faktiska utförandet.

Jönköping den 8 oktober 2014

DELOITTE AB

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

Elvira Hendeby
Auktoriserad revisor

1. Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun har Deloitte genomfört en granskning av kommunens delårsrapport per 2014-08-31.

I 9 Kap. Lag om kommunal redovisning (KRL) framgår att delårsrapport skall upprättas minst en gång under räkenskapsåret. Delårsrapporten skall omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Dessutom skall delårsrapporten innehålla en redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Enligt KRL framkommer att motsvarande uppgifter skall lämnas för samma rapportperiod under det närmast föregående räkenskapsåret, om inga särskilda hinder för detta föreligger.

Revisorerna ska enligt Kommunallagen (KL) 9 kap 9a § bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen (både verksamhetsmål och finansiella mål).

Revisorernas granskning av delårsbokslutet skall enligt KL vara övergripande, d.v.s. inte på samma detaljnivå som vid ett årsbokslut. De anvisningar som finns i lagtext och redovisningsrekommendationer för upprättande av delårsbokslut är också mycket övergripande. De övergripande anvisningarna ger ett visst utrymme för tolkningar och förenklingar.

1.1. Uppdrag och bakgrund

Vi har genomfört en översiktlig granskning av delårsrapport i Jönköpings kommun. Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten per den 31 augusti 2014 som enligt 8 kap. 20 a § Kommunallagen skall behandlas av fullmäktige är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisionsfråga Är resultatet i delårsrapporten förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga mål kommunfullmäktige beslutat. Har kommunstyrelsen tillfredsställande rutiner och kontroller för bokslutsprocessen i samband med upprättande av delårsrapporten?

1.2. Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- ✓ Är de finansiella målen uppfyllda?
- ✓ Är de verksamhetsmässiga målen uppfyllda?
- ✓ Kontroll av att väsentliga balanskonton stäms av regelbundet.
- ✓ Genomföra en total avstämning av väsentliga balansposter (anläggningstillgångar, kundfordringar, aktier och andelar, leverantörsskulder, semesterlöneskuld och moms).
- ✓ Genomför en resultatanalys baserat på utfall föregående år och budget. Analysen omfattar dels totala resultatet och dels kostnaderna uppdelade per nämnd.

1.3. Avgränsning

Vår översiktliga granskning som resulterar i en bedömning är baserad på en begränsad granskning av delårsrapporten. Granskningen är inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

1.4. Metod

Granskningen har i enlighet med god revisionssed varit översiktlig. Detta innebär att vi planerat och genomfört den översiktliga granskningen för att med en begränsad säkerhet försäkra oss om att de finansiella rapporterna inte innehåller väsentliga felaktigheter. En översiktlig granskning är i huvudsak begränsad till förfrågningar hos kommunens personal och analytisk granskning av finansiella uppgifter, och våra iakttagelser grundar sig därför på en begränsad säkerhet jämfört med en revision där en revisionsberättelse avges.

2. Granskningsresultat

Vi har tagit del av kommunens delårsrapport som avser perioden 2014-01-01 till 2014-08-31.

Vi har haft KRL 9 Kap, Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer samt Sveriges kommunala yrkesrevisorers (Skyrev) rekommendation som utgångspunkt vid vår granskning. Vi har inriktat oss på följande punkter;

- ✓ Måluppfyllelse
- ✓ Väsentliga balansposter stäms av regelbundet
- ✓ Noteringar från väsentliga balansposter
- ✓ Resultatanalys
- ✓ Sammanfattande kontroll av efterlevnad av regelverk.

2.1 Måluppfyllelse

Kommunallagen reglerar att kommunfullmäktige ska anta mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Jönköpings kommuns kommunfullmäktige har fastställt en Verksamhets- och investeringsplan med budget för 2014 (VIP 2014-2016) per 2013-10-31 i vilken kommunens finansiella och verksamhetsrelaterade mål presenteras.

Revisorerna ska granska delårsrapporten med avseende på måluppfyllelse. Revisorerna ska efter sin granskning skriva ett särskilt utlåtande till kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten ska vara av mer översiktlig granskning. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten för att en god ekonomisk hushållning uppnås.

2.1.1 Är de finansiella målen uppfyllda?

I delårsrapporten ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. De finansiella målen ska ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Den finansiella redovisningen, d.v.s. externredovisningen utgör underlag. Ett exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav för att bibehålla nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner ska finansieras. Det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas.

För uppföljning av de finansiella målen se nedan tabell.

Finansiella mål	Aterkoppling till målen i delårsrapport	Övergripande bedömning Deloitte
Resultatet ska fr. o m 2013 uppgå till lägst 2 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Målet att resultatet ska uppgå till lägst 2 % fr. o m 2013 har uppfyllts då utfallet hittills för 2014 är 4,2 % av periodens intäkter av skatter och generella statsbidrag.	Målet anses vara uppfyllt per delårsbokslutet. (enligt prognos för helåret bedöms resultatmålet inte uppnås)
Investeringsnivån ska i den skattefinansierade verksamheten inte överstiga 500 mkr 2014 – 2016 (målet ses som ett genomsnitt på 5 år).	Målet om att investeringarna i kommunen inte ska överstiga 500 mkr för 2014 har uppnåtts per 2014-08-31 då utfallet är 196 mkr.	Målet anses vara uppfyllt per delårsbokslutet.
Kommunens låneskuld kan variera mellan 0 – 500 mkr (avser skattefinansierad verksamhet).	Kommunens låneskuld per 2014-08-31 uppgår till 337 mkr och utfallet ligger inom ramen för målet att kommunens låneskuld kan variera mellan 0 – 500 mkr.	Målet anses vara uppfyllt per delårsbokslutet.
Kommunens soliditet, d.v.s. andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 %.	Soliditeten i kommunen anger förmågan att motstå förluster och överleva på längre sikt. Kommunens soliditet per 2014-08-31 är 56 %.	Målet anses vara uppfyllt per delårsbokslutet.
Kostnaderna för de affärsdrivande verksamheterna, VA, avfallshantering samt Miljöhantering i Jönköping, ska var och en för sig i sin helhet finansieras med avgifter.	De affärsdrivande verksamheterna i Jönköping ska vara helfinansierade med avgifter. Utfallet för 2014 visar att samtliga affärsdrivande verksamheter genererar överskott. VA och avfallshantering genererar överskott med 9 respektive 2 mkr vilka har skuldredovisats som förtida avgiftsuttag. Miljöhantering i Jönköping redovisar ett positivt resultat med 2 mkr.	Målet anses vara uppfyllt per delårsbokslutet.

Iakttagelse

Samtliga av kommunfullmäktige fastställda finansiella mål för 2014 presenteras i delårsrapporten. Vår bedömning är att målen är relevanta för kommunens styrning. Totalt har Jönköpings kommun antagit fem finansiella mål varav samtliga mål uppfylls per 2014-08-31.

2.1.2 Är de verksamhetsrelaterade målen uppfyllda?

Enligt KL skall det i delårsrapporten finnas en beskrivning av hur de uppsatta verksamhetsmålen uppfyllts. I VIP 2014-2016 presenterades en strukturerad uppställning av fullmäktiges övergripande verksamhetsrelaterade mål. Målen har formulerats så att det går att mäta varje enskilt mål i siffror. I delårsrapporten har kommunen valt att presentera de mål som är mätbara under löpande år.

Resterande mål redovisas inte i rapporten utan återfinns i VIPen. Uppföljning av samtliga mål kommer att göras i bokslutet och presenteras i årsredovisningen. Nytt för 2014 är att kommunen även antagit verksamhetsmässiga mål inom området *en entreprenörskapskommun med ett dynamiskt näringsliv*. Detta område har inte följts upp per delår då det inte är mätbart och är därför inte medtaget alls i delårsrapporten.

Samtliga verksamhetsmål har delats upp i sex olika områden. De områden där kommunen följer upp sina verksamhetsmässiga mål per delår är *positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen, hållbar utveckling, livslångt lärande samt en attraktiv arbetsgivare*. I delårsrapporten har uppföljning utförts per respektive målområde på ett strukturerat sätt med delmål under respektive målområde. Nedan beskrivs måluppföljningen för varje enskilt mål.

Positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen

Sju mål finns formulerade i VIP 2014-2016 gällande positiv utveckling och goda möjligheter i hela kommunen. Vid jämförelse med föregående års mål har noterats att två nya mål har tillkommit, ett mål har tagits bort, och ett mål är kvar men mäts på ett nytt sätt.

De mål som tillkommit är;

- ✓ andelen invånare som ser sin kommun som en god plats att bo på
- ✓ andelen invånare som erhållit försörjningsstöd.

De kvarstående målen är;

- ✓ nöjdhet med renhållning och sophämtning
- ✓ nöjdhet med tillgång till kulturevenemang
- ✓ nöjdhet med möjligheten att utöva fritidsintressen
- ✓ trygghet att vistas utomhus på kvällar och helger.

Mål som omformulerats/mäts på nytt sätt är;

- ✓ nöjdhet med skötsel av gång- och cykelvägar.

Det mål som tagits bort är;

- ✓ nöjdhet med motions- och idrottsanläggningar.

Av de sju mål som antagits har sex stycken följts upp i delårsrapporten och ett bedömts ej ha mätbara värden. Fyra mål har uppnåtts per 140831 och två mål har ej uppnåtts.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
7	4	2	1

Hållbar utveckling

För målområdet hållbar utveckling har kommunfullmäktige beslutat om sex mål. Ett nytt mål har tillkommit sedan föregående år och två mål har omformulerats, dock med samma innebörd.

Det mål som tillkommit är;

- ✓ andelen inköpta ekologiska livsmedel i förhållande till totalt inköpta livsmedel ska öka.

De kvarstående målen är;

- ✓ cyklande till och från Jönköpings centrum ska öka
- ✓ produktion av biogas och dess avsättning som fordonsbränsle samt att gas produktionen skall ökas
- ✓ andel av använd elenergi som produceras inom kommunens geografiska område skall öka.

Mål som omformulerats/mäts på nytt sätt är;

- ✓ det totala koldioxidutsläppet till följd av uppvärmning, el samt transporter inom den kommunala verksamheten ska minska med 40 % till år 2020 i jämförelse med 2007
- ✓ den totala energianvändningen (MWh) i kommunal verksamhet ska minska med minst 10 % 2009-2014 och 20 % 2009-2020.

Fem av dessa sex mål har inte följts upp i samband med delårsbokslutet utan bedömts ej mätbara. Det mål som följts upp i delårsbokslutet avser att andelen ekologiska livsmedel i kommunala kök ska öka och uppgå till 25 % senast 2014. Måluppfyllelsen är inte nådd efter första halvåret.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
6	0	1	5

Livslångt lärande

Målformuleringen gällande livslångt lärande har utmynnat i nio olika verksamhetsrelaterade mål. Det har tillkommit fyra nya mål jämfört med föregående år medan ett mål har tagits bort.

De kvarstående målen är;

- ✓ andelen vårdnadshavare som rekommenderar sina barns förskola
- ✓ andelen flickor och pojkar som når godkänt i årskurs 6
- ✓ andelen flickor och pojkar som känner sig trygga i skolan
- ✓ andelen pojkar och flickor som vid behov får hjälp med skolarbetet av lärarna
- ✓ andelen pojkar och flickor som nått målet minst E i alla ämnen i årskurs 9.

De mål som tillkommit är;

- ✓ andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt program på gymnasiet
- ✓ genomsnittligt meritvärde i åk 9
- ✓ andelen elever som fullföljer gymnasieskolan inom fyra år
- ✓ andelen som arbetar eller studerar två år efter avslutad gymnasieskola.

I delårsrapporten har sex mål inte haft uppföljningsbara värden och därmed har enbart måluppfyllelsen för tre mål redovisats. Målet för andelen vårdnadshavare som rekommenderar sitt eller sina barns förskola är uppnått per 140831, med viss reservation för tolkning av svaren på grund av låg svarsfrekvens. Målen för andelen flickor och pojkar som känner sig trygga i skolan samt andelen flickor och pojkar som får hjälp med skolarbetet av lärarna är inte uppfyllda per 2014-08-31.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
9	1	2	6

Goda livsvillkor

Kommunen har antagit fem verksamhetsrelaterade mål som berör området goda livsvillkor. Jämfört med föregående år har tre nya mål tillkommit, ett mål har omformulerats och ett mål tagits bort.

De mål som tillkommit är;

- ✓ andel kvinnor och män som uppgett att de är mycket eller ganska nöjda med sitt äldreboende respektive sin hemtjänst ska öka
- ✓ andelen LSS och LASS kostnader som andel av totala kostnaden för funktionsnedsatta ska uppgå till minst 80 % 2016
- ✓ andelen (%) av barn, unga och vuxna som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning ska öka.

Mål som omformulerats/mäts på nytt sätt är;

- ✓ andelen äldre kvinnor och män som i hög utsträckning upplever ett respektfullt bemötande från personalen ska öka.

Det kvarstående målet är;

- ✓ antalet loginätter inom socialnämndens verksamhet ska minska med minst 10 % per år till 2015 för att sedan hålla den nivån.

Det mål som tagits bort är;

- ✓ andelen äldre kvinnor och män som i hög utsträckning upplever inflytande och delaktighet över äldreomsorgens insatser i det ordinära boendet skall vara minst 65 %.

Inget av målen för goda livsvillkor har följts upp per delårsbokslutet.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
5	0	0	5

En attraktiv arbetsgivare

Målformuleringen gällande en attraktiv arbetsgivare har utmynnat i tre mål. Målen låg föregående år under rubriken verksamhetsrelaterade mål. Jämfört med föregående år har ett mål tagits bort, ett nytt mål tillkommit och två mål är samma.

Det mål som tillkommit är;

- ✓ lönegapet mellan män och kvinnor anställda i kommunen ska minska efter att hänsyn tagits till lika och likvärdiga arbeten.

De kvarstående målen är;

- ✓ genomsnittligt antal sjukdagar per årsanställd kvinna och man inom kommunen ska högst uppgå till 20 dagar/år
- ✓ andelen anställda kvinnor och män i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka.

Det mål som tagits bort är;

- ✓ Jönköpings kommun erbjuder, under åren 2013-2015, ca 1000 kvinnor och män per år med försörjningsstöd arbetsförberedande åtgärder. Av de kvinnor och män som bedöms ha arbetsförmåga är målsättningen att 50 % under perioden 2013 och åren därefter går till arbete, utbildning eller till Arbetsförmedlingen och därmed lämnar försörjningsstödet helt eller delvis.

Ett av målen för en attraktiv arbetsgivare har följts upp per delårsbokslutet.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
3	1	0	2

En entreprenörsskapskommun med ett dynamiskt näringsliv

För 2014 har kommunen antagit verksamhetsmässiga mål inom området *en entreprenörsskapskommun med ett dynamiskt näringsliv*. Detta område har inte följts upp per delår och är således inte medtaget alls i delårsrapporten.

De mål som tillkommit är;

- ✓ antal nyregistrerade företag per 1000 invånare i kommunen ska öka
- ✓ förvärvsarbetande som andel (%) av kommunens befolkning i åldersgruppen 20-64 år ska öka
- ✓ företagarnas sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen ska öka.

Antal mål	Antal uppnådda mål	Antal ej uppnådda mål	Antal ej mätbara mål
3	0	0	3

lakttagelse

I delårsrapporten har uppföljning presenterats av de mål som har uppföljningsbara värden t.o.m. augusti. Övriga mål återfinns i VIP 2014-2016 och följs upp i samband med årsredovisningen 2014. Totalt har fullmäktige antagit 33 verksamhetsmål varav elva har följts upp i delårsrapporten och resterande 22 bedömts ej ha uppföljningsbara värden per delårsbokslutet. Av de verksamhetsrelaterade målen där det finns mätvärden har sex mål uppfyllts och fem mål är inte uppfyllda.

Syftet med delårsrapporten är att den ska ge en redogörelse av kommunens verksamhet per rapportdatum. Vi har noterat att ett stort antal verksamhetsmål inte är mätbara under löpande år och därför inte presenterade i delårsrapporten. Vi rekommenderar att kommunen ser över möjligheten att utveckla och presentera verksamhetsmål vilka i större utsträckning är mätbara under året. Det skulle medföra att delårsrapporten utgör ett bättre beslutsunderlag.

2.2 Väsentliga balanskonton stäms av regelbundet

Enligt kommunens rutinbeskrivningar ska ansvariga för respektive balanspost upprätta en bokslutsspecifikation. Bokslutsspecifikationen ska visa vad saldot i huvudboken är, saldot för underliggande underlag samt eventuell differens mellan huvudboken och underliggande underlag. Eventuella differenser skall även förklaras. Underlagen ska sparas elektroniskt för att i efterhand kunna verifiera att avstämningarna är gjorda. Kommunen har även en rutin för att säkerställa att samtliga balansposter är avstämda.

lakttagelse

Vi har noterat att kommunen jobbar med att implementera en rutin där genomgång görs av att samtliga balansposter är avstämda. Vid vår granskning har vi noterat att avstämningen av samtliga balansposter inte är dokumenterad. Då detta inte är dokumenterat kan vi inte verifiera att avstämningen är gjord.

Vi rekommenderar att kommunen säkerställer att avstämning sker för samtliga poster.

2.3 Noteringar från väsentliga balansposter

Nedan följer ett sammandrag av kommunens balansräkningar vilka presenteras i årsredovisningen. Därefter följer en analys av väsentliga balansposter och fluktuationer.

Mkr	2014-08-31	2013-12-31	2013-08-31
Mark, byggnader och tekniska anl.	5 408	5 331	5 184
Maskiner och inventarier	327	343	338
Aktier och andelar	2 574	1 071	246
Förråd och kortfristiga fordringar	539	622	685
Kassa och bank	186	5	65
SUMMA TILLGÅNGAR	9 034	7 372	6 518
Eget kapital vid årets ingång	3 534	3 295	3 295
Årets resultat	224	222	319
Övrig förändring av eget kapital	17	18	18
Avsättning	478	470	470
Långfristiga skulder	3 792	2 122	1 178
Kortfristiga skulder	989	1 245	1 238
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	9 034	7 372	6 518

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningsregistret uppdateras en gång per månad med de transaktioner som har inträffat. Kommunen stämmer två gånger per år av anläggningsregistret mot huvudboken.

Som framgår av delårsrapporten har investeringar för den skattefinansierade och den affärsdrivande verksamheten genomförts med 311 mkr. Det motsvarar ca 36 % av ursprungligt budgeterat anslag, som uppgår till 872 mkr för hela år 2014. Försäljningen av anläggningstillgångar uppgår till 1 mkr.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att anläggningstillgångarna inte skulle vara redovisade till ett korrekt värde. Att notera är att färdigställandegraden av investeringar är låg. En låg färdigställandegrad kan indikera att de planerade investeringarna inte kommer kommuninvånarna till del i den takt som är beslutat.

Vi rekommenderar kommunen att se över rutinen för investeringsbudgetering så att budget bättre återspeglar det faktiska utförandet.

Kundfordringar

Kommunen gör löpande avstämningar av kundfordringar. Reservering för osäkra kundfordringar görs av samtliga kundfordringar förfallna över 6 månader. Vi har gjort en avstämning på posten genom att ta del av kommunens underlag.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av kundfordringarna.

Aktier och andelar

Jönköpings kommun har andelar i aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser och bostadsrättsföreningar.

Vi har stämt av kommunens sammanställning av innehav mot underlag. Innehaven har ökat med ca 17 mkr under år 2014, ökningen hänförs till återinvestering av utdelning från Kommuninvest i ytterligare andelar i Kommuninvest.

Finansiella anläggningstillgångar har ökat med netto 1 503 mkr sedan årsskiftet vilket är hänförligt till utnyttjandet av certifikatprogram och MTN-program. Certifikatprogram och MTN-program började till viss del användas under 2013 men har fått en större genomslagskraft på kommunens balansräkning under 2014. Programmen innebär att kommunen i större grad sköter upplåningen för hela kommunkoncernen. Kommunen lånar upp pengar dels från Kommuninvest men även från andra banker på marknaden. Bolagen lånar sedan pengarna av kommunen. Detta gör dels att kommunens tillgångssida ökar, men även att de långfristiga skulderna ökar.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens innehav av aktier och andelar inte skulle vara upptaget till ett korrekt belopp.

Kassa och bank

Kassa och bank består av banktillgodohavanden och handkassor som finns ute på verksamheterna i kommunen. Vi har stämt av tillgångarna mot kontoutdrag från bank samt kassaintyg.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens kassa och bank inte skulle vara upptagen till ett korrekt belopp.

Eget Kapital

Kommunens egna kapital har ökat med ca 241 mkr sedan årsbokslutet. Denna förändring består dels av periodens resultat om 224 mkr samt en övrig förändring av eget kapital om 17 mkr hänförlig till erhållet resultat i Kommuninvest.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens egna kapital är felaktigt redovisat.

Avsättningar för återställande av deponi Hult

Per den 31 december 2013 redovisades en avsättning för deponi om 80 mkr då kommunen har ett åtagande att sluttäcka avfallsdeponin i Hult. Någon annan bedömning om återställningskostnaderna har inte gjorts per 31 augusti 2014. Kommunen har under årets åtta första månader haft kostnader om 8,7 mkr relaterat till sluttäckningen. Kostnaderna har disponerats från avsättningen inom den affärsdrivande verksamheten. Efter årets kostnader uppgår avsättningen relaterat till deponin i Hult till 71,3 mkr.

Kommunen kommer göra en ny bedömning av avsättningen i samband med bokslutet.

lakttagelse

Vi har noterat att kommunen anser sig ha gjort en bästa bedömning gällande vad avsättningen för deponin i Hult bör uppgå till. Vi har inte noterat något som ger oss en anledning att göra en annan bedömning. Dock bör kommunen fortsätta ompröva sin bästa bedömning inför kommande bokslut.

Leverantörsskulder

Kommunen stämmer varje månad av leverantörsreskontran mot huvudboken.

Vi har granskat kommunens avstämning mot huvudboken och kan konstatera att denna är gjord samt att det finns underlag som verifierar beloppen.

lakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av leverantörsskulderna.

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder har ökat med 1 670 mkr jämfört med årsbokslutet. Ökningen är hänförlig till upplåning i MTN-program och certifikatprogram. Se kommentar under aktier och andelar.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens långfristiga skulder inte skulle vara upptagna till ett korrekt belopp.

Lönerelaterade skulder

Den faktiska semesterlöneskulden har beräknats per 31 augusti 2014. Skulden uppgår till 126 mkr vilket är 7 mkr mindre än föregående år. Nytt för i år är att kommunen har gjort en uppskattning av förändring av semesterlöneskulden och kompskulden under augusti månad. Tidigare år har skulderna beräknats i detalj men kortare rapporteringstider medför att skulderna i år har uppskattats.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunens lönerelaterade skulder inte skulle vara upptagna till ett korrekt belopp.

Moms

Kommunen redovisar varje månad moms vilket lämnas in till Skatteverket och sedan regleras likvidmässigt.

Vi har översiktligt gått igenom kommunens rutin för hantering av moms och ingen förändring noterades jämfört med föregående år.

lakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att kommunen inte har en tillförlitlig rutin vad gäller kommunens redovisning och inbetalning av moms.

2.4 Resultatanalys

I delårsrapporten presenteras utfallet per 31 augusti 2014 och 2013. Vidare presenteras budget för 2014 samt prognos för 2014. Kommunen tar fram prognoser för helåret 9 gånger per år. Prognosen är baserat på utfallet en viss period samt en uppskattning av kvarvarande period. Den prognos som presenteras i delårsrapporten baseras på utfallet per 2014-08-31.

Avvikelser mellan budget 2014 och prognos 2014 kommenteras i rapporten. I föregående års delårsrapport analyserades utfallet per 31 augusti i förhållande till budgeterat resultat. För 2014 saknas budgeterat resultat för de 8 första månaderna varför någon avstämning inte heller skett. Istället görs en prognos för helårsresultatet i förhållande till budget.

2.4.1 Jämförelse mot föregående period

I delårsrapporten kommenteras inte fluktuationer mellan årets period och föregående års period. I samband med vår översiktliga granskning har vi genomfört en fluktationsanalys mellan perioderna.

Nedan ett utdrag ur kommunens resultaträkningar vilka presenterats i delårsrapporten.

Mkr	1/1 – 31/8 2013	1/1 – 31/8 2014
Verksamhetens intäkter	1 205	1 100
Verksamhetens kostnader	-4 732	-4 817
Avskrivningar	-250	-250
Verksamhetens nettokostnader	-3 777	-3 967
Skatteintäkter	3 472	3 525
Generella statsbidrag och utjämning	647	659
Finansiella intäkter	42	41
Finansiella kostnader	-65	-34
Periodens resultat	319	224

Verksamhetens intäkter är 105 mkr lägre jämfört med samma period föregående år. Förklaringen till minskningen är att 2013 års intäkter inkluderar 112 mkr i återbetalning av premier för arbetsmarknadsförsäkringar som kommunen fått avseende år 2005-2008. Återbetalningen förklarar även att periodens resultat för 2014 är 95 mkr lägre än för samma period 2013. Prognosen för helåret anger att resultatet beräknas uppgå till 17 mkr. Anledningen till att resultatet per helår väntas sjunka jämfört med 31/8 är hänförlig till den semesterskuld som byggs upp under årets sista kvartal. Detta i likhet med tidigare år.

Verksamhetens kostnader är 85 mkr högre jämfört med delåret 2013. Kostnadsökningen beror till stor del på att kostnader för förskola, fritidshem, grundsärskola och grundskola till följd av fler barn är högre.

Skatteintäkterna är 53 mkr högre jämfört med utfallet vid föregående års delår. Ökningen beror främst på att kommunen har en högre andel invånare i arbete samt att lönerna ökat.

Kommunen har erhållit generella statsbidrag och utjämning om ca 659 mkr per delåret, vilket är ca 12 mkr högre jämfört med föregående period.

De finansiella kostnaderna har minskat med 31 mkr jämfört med delåret föregående år. Det förklaras av att det i de finansiella kostnaderna föregående år ingick en engångspost om 34 mkr. Den finansiella engångsposten är hänförlig till ändrad diskonteringsränta på pensionsskuldsberäkningen. Men hänsyn till engångsposten är delårets finansiella kostnader på samma nivå som föregående år.

Kommunens resultat för perioden uppgår till +224 mkr (föregående år 319 mkr). Detta resultat fördelas på skattefinansierade verksamhet med +222 mkr och den affärsdrivande verksamheten Miljöhantering i Jönköping med 2 mkr.

lakttagelse

Vår analys av kommunens totala resultaträkning per 31 augusti 2014 i relation till motsvarande period föregående år visar inte på några oförklarade differenser.

2.4.2 Jämförelse budget mot prognos

I kommunens delårsrapport kommenteras avvikelse mellan budget och prognos för helåret 2014. Fullständig månadsrapport presenteras i kommunstyrelsen fyra gånger om året. Efter följande månader görs fullständig månadsrapport; februari, maj, augusti och oktober. I månadsrapporterna görs budgetuppföljningar och helårsprognos av respektive nämnd och eventuella avvikelser förklaras. Prognoserna bedöms vara ett viktigt styrinstrument i kommunen.

Respektive förvaltning ansvarar för att göra uppföljning mot budget samt en prognos. Nedan ett utdrag ur kommunens resultaträkningar vilka presenterats i delårsrapporten.

Mkr	Budget 2014	Prognos 2014
Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens kostnader		
Avskrivningar		
Verksamhetens nettokostnader	-6 299	-6 326
Skatteintäkter	5 290	5 318
Generella statsbidrag och utjämning	993	976
Finansiella intäkter	71	78
Finansiella kostnader	-41	-29
Årets resultat	14	17

Verksamheternas nettokostnad kommenteras i nästa avsnitt.

Skatteintäkter väntas öka 28 mkr jämfört med budget hänförligt till ökad befolkning och högre lönenivå. Generella statsbidrag beräknas minska med 17 mkr mot budget. Intäkterna är budgeterade utifrån den prognos som Sveriges Kommuner och Landstings, SKL, har presenterat avseende skatteunderlagets utveckling 2013-2016. Delårsprognosen som upprättats per 2014-08-31 har baserats på nya siffror som SKLs presenterat i augusti 2014.

De finansiella kostnaderna uppgår i budgeten till -41 mkr. Enligt gällande prognos uppgår dessa till -29 mkr. Detta förklaras av att prognosen är felaktigt beräknad. En mer rättvisande prognos kommer att göras under hösten. Vi kan notera att en negativ justering av prognosen med mer än 17 mkr skulle resultera i ett negativt resultat på helåret.

lakttagelse

Vi bedömer att delårsrapporten ger läsarna en bild över kommunens resultat och ställning per den 31 augusti 2014.

2.4.3 Kostnader för väsentliga nämnder och verksamheter

Nedan presenteras ett utdrag ur delårsrapportens presentation av nettokostnader för de större nämnderna samt KF/KS.

Nämnd/verksamhet (mkr)	Bokslut 2013	Budget 2014	Prognos 2014	Avvikelse Bud/prog
Kommunfullmäktige/kommun styrelse mm	-236	-268	-273	-5
Teknisk nämnd	-196	-240	-215	25
Realisationsvinster	51	-	29	29
Barn- och utbildningsnämnd	-2 252	-2 356	-2 358	-2
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-621	-637	-628	9
Äldrenämnd	-1 332	-1 273	-1 308	-35
Socialnämnd	-1 246	-1 220	-1 303	-83
Övriga nämnder	-334	-403	-400	4
Kommungemensamma kostnader/intäkter	284	98	130	32
Verksamheternas nettokostnader	-5 933	-6 299	-6 326	-26

Totalt ligger budgeten för verksamheternas nettokostnader i nivå med prognosen. Nämndernas utveckling under perioden överensstämmer i allt väsentligt med de

planer och prognoser som är lagda av kommunen. Prognosen på helår avviker mot budget med 26 mkr vilket motsvarar en budgetavvikelse om ca 0,4 %.

Nedan noteringar ha gjorts vid jämförelse mellan budget och prognos per nämnd.

Kommunfullmäktige/kommunstyrelse ligger med en negativ budgetavvikelse på 5 mkr. Avvikelsen är hänförlig till ökade kostnader för näringslivsavdelningen till följd av uppstartskostnader för Destination Jönköping AB. Vidare prognostiseras ökade kostnader för kommunledningen för Junemedaljen och kommunfullmäktiges presidium.

Tekniska nämndens prognostiserar ett överskott mot budget på 25 mkr. Avvikelsen mot budget återfinns inom fastighetsförvaltningen. Avvikelsen beror dels på att periodiseringsprincipen för elkostnader har förändrats. I redovisningen för 2014 kommer det endast ingå elkostnader för 11 månader vilket innebär en positiv budgetavvikelse på 8,5 mkr. Vidare har återbetalning av fastighetsskatt om 3,5 mkr erhållits efter omprövning av att äldreboende ska taxeras som specialfastighet istället för bostäder. Reavinster är inte budgeterade men i prognosen beräknas totala reavinster uppgå till 29 mkr. Utfallet för reavinster under perioden uppgår till 12 mkr.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden visar att prognostiserade nettokostnader understiger budget med 9 mkr. Överskottet är främst hänförligt till att fler gymnasieelever väljer studieförberedande program vilket medför lägre kostnader samt att andelen elever i kommunal gymnasieskola har ökat (+12 mkr). I det totala överskottet ingår även ett beräknat underskott för verksamheten gymnasiesärskola till följd av ökade ersättningar (-7) mkr. Resterande förändring förklaras av ett flertal mindre avvikelser.

Äldrenämnden visar att prognostiserade nettokostnader överstiger budget med 35 mkr. Avvikelser är hänförliga till samtliga verksamheter. För den gemensamma verksamheten har implementeringen av kostnadseffektiviseringar inom bland annat hemrehabilitering och gemensam rekrytering tagit längre tid än väntat. Hälso- och sjukvården har ökade kostnader för tekniska hjälpmedel. Äldreomsorgen och då främst hemtjänsten har högre kostnader till följd av ökat antal beviljade timmar samt att effektiviseringskrav inte har kunnat verkställas.

Socialnämndens prognostiserade nettokostnader överstiger budget med 83 mkr motsvarande 6,8 %. De största avvikelserna återfinns inom funktionshinderomsorgen, barn- och ungdomsvården samt försörjningsstöd. Avvikelsen inom funktionshinderomsorgen uppgår till -43,3 mkr. Denna avvikelse beror på felaktiga antaganden i budgeten. I budgeten inkluderades kostnadseffektivisering som gjorts av processerna vilka ännu inte har genererat resultat under 2014.

Verksamheterna har under året arbetat utifrån en justerad budget vilken inte visar på större avvikelser.

Av den resterande avvikelsen om 40,3 mkr hänför sig 22 mkr till barn och ungdomsvården. Avvikelsen förklaras av att antalet institutionsvårdplaceringar och placeringar på konsultentstödda familjehem är högre än det kalkylerade antalet.

lakttagelse

Vår analys av nämndernas prognos i relation till budget visar inte på några oförklarade differenser.

I delårsrapporten redogör kommunfullmäktige/kommunstyrelsen och nämnderna för prognosens avvikelse mot budget i texter. Texternas innehåll bedöms vara konkreta och ger läsaren en god förståelse för kommunens prognostiserade utfall på helår samt budgetavvikelse.

2.5 Efterlevnad av regelverk

Delårsrapporten ska omfatta både kommunen och kommunkoncernen. Dessutom bör uppställningen av delårsrapporten överensstämma med resultaträkning och balansräkning enligt RKR:s rekommendation för delårsrapporter. Vidare bör delårsrapporten innehålla väsentliga nyckeltal och jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år. Motsvarande redovisningsprinciper bör också gälla.

Jönköpings kommun upprättar sin delårsrapport för en period av åtta månader, vilket är inom den tidsperiod som KRL stipulerar.

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkningar samt finansiell analys. Uppställningarnas form beträffande resultat- och balansräkningar samt finansiell analys för kommunen överensstämmer med uppställningen i senaste årsredovisningen. RKR har under 2014 kommit ut med en rekommendation avseende redovisning av delårsrapporter. Jönköpings kommun har upprättat sin delårsrapport i enlighet med RKR:s rekommendationer.

För att tydliggöra huruvida kommunens delårsrapport är i överensstämmelse med Kommunallagen, Lagen om kommunal redovisning samt RKR:s rekommendationer finns en tabell till höger över ett antal lagkrav och rekommendationer:

Utfallet av resultatet för rapportperioden avseende kommunen jämförs med utfallet för motsvarande period år 2013 samt budget och prognos. Balansräkningen jämförs med utfallet motsvarande period föregående år samt senaste årsbokslut.

lakttagelse

Deloitte:s bedömning är att delårsrapporten för Jönköpings kommun i allt väsentligt innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma kommunens resultat och ställning.

Lagkrav/Rekommendation	Lagrum/Rekommendation	Uppfyller?
Omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret	KRL 9 kap 1 §	Ja
Innehålla översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat	KRL 9 kap 2 §	Ja
Lämna motsvarande uppgifter för samma rapportperiod under föregående räkenskapsår	KRL 9 kap 3 §	Ja
KF behandlat delårsrapporten	KL 8 kap 20 a §	Behandlas 2014-10-20
Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.	KL 9 kap 9a §	Ja
En balansräkning per den aktuella delårsrapportens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång	RKR 22	Ja
En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.	RKR 22	Ja

Deloitte är ett av Sveriges ledande revisions- och konsultföretag med 1 100 medarbetare på ett trettiootal orter över hela landet. Med Deloitte avses Deloitte AB och dess dotterbolag. Deloitte är det svenska bolaget inom Deloitte Touche Tohmatsu. För mer information, besök www.deloitte.se.

Deloitte Touche Tohmatsu är ett av världens ledande nätverk av tjänsteföretag. Med 200 000 medarbetare i över 150 länder levererar medlemsföretagen tjänster till drygt hälften av världens största företag och även till stora nationella företag, offentliga verksamheter och tillväxtföretag. Förutom ett heltäckande internationellt servicenät erbjuder medlemsföretagen gedigna branschkunskaper och ett omfattande tjänsteutbud oavsett var klienten bedriver sin verksamhet. Deloitte Touche Tohmatsu är en schweizisk juridisk person (Verein). Varken Deloitte Touche Tohmatsu eller dess nationella medlemsföretag ansvarar för varandras rättshandlingar oavsett dess karaktär. Varje nationellt medlemsföretag utgör en separat och oberoende juridisk person, verksam under firma "Deloitte", "Deloitte & Touche", "Deloitte Touche Tohmatsu" eller därmed relaterade firmor. Tjänsterna beskrivna här tillhandahålls av respektive nationella medlemsföretag och inte av Deloitte Touche Tohmatsu i dess form av schweizisk juridisk person (Verein). Av bland annat regulatoriska skäl tillhandahålls inte samtliga tjänster beskrivna här av samtliga nationella medlemsföretag. För mer information, besök www.deloitte.com.

A member firm of Deloitte Touche Tohmatsu.

© 2014 Deloitte AB.